

Inför konceptet Food-for-life i Linköpings kommun, svar på motion (MP)

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunledningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionens första att-sats avslås med hänvisning till att det enligt skollagen (2 kap 9 §) är varje rektor som leder det pedagogiska arbetet vid skolan.
2. Motionens andra att-sats besvaras med hänvisning till det arbete som redan genomförs med att dela upp upphandlingar för att möjliggöra för lokala leverantörer/producenter att lämna anbud.
3. Motionens tredje och fjärde att-sats avslås med hänvisning till att det i upphandling bedöms vara juridiska oklart att ställa krav på konceptet Food-for-life.

Ärende

Rebecka Hovenberg (MP) och Cecilia Gyllenberg Bergfasth (MP) föreslår i en motion 2019-06-25 att:

- Linköpings kommun inför Food-for-life konceptet i kommunens förskolor, skolor och omsorgsverksamheten.
- Kommunen ökar andelen närproducerade livsmedel inom kommunens offentliga måltider i enlighet med målsättningarna i den regionala livsmedelsstrategin
- Att konceptet Food-for-life införs i de relevanta nämndernas kravspecifikation vid upphandling av måltider
- Att konceptet Food-for-life införs kravspecifikation vid upphandling av äldre- och omsorgsverksamhet

Enligt skollagen (2 kap 9 §) varje rektor som leder det pedagogiska arbetet vid skolan. Därmed är det också upp till rektorn att bestämma om konceptet Food-for-life är en pedagogik som lämpar sig på aktuell skola.

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) tillåter inte att ställa krav på närproducerat om det inte går att motivera utifrån varans eller tjänstens egenskaper och det är ett proportionerligt krav. Det är finns vissa svårigheter att bedöma om Food-for-life konceptet är tillräckliga skäl för att ställa krav på närproducerat. Linköpings kommun jobbar även redan med att dela upp upphandlingar för att möjliggöra för lokala leverantörer/producenter att lämna anbud.

Verksamhetsstöd och service föreslår kommunstyrelsen att i sin beredning till kommunfullmäktige tillstyrka förslaget till beslut.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Inför konceptet Food-for-life i Linköpings kommun, svar på motion (MP),
2021-03-08

Motionen

Bakgrund

Kommunen har stor frihet att bestämma vad som ska köpas, men inte från vem. Krav som syftar till att gynna eller missgynna vissa leverantörer är inte förenliga med upphandlingslagstiftningen. En av Lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) grundprinciper är icke-diskriminering, vilket innebär att det är förbjudet att diskriminera leverantörer på grund av nationalitet. Kommunen får inte ställa krav som bara svenska leverantörer känner till eller kan klara av att uppfylla. Det gäller även om organisationen inte förväntar sig anbud av några utländska leverantörer. Lokala leverantörer får inte ges företräde. Det innebär att det inte är tillåtet att ta lokala hänsyn i offentliga upphandlingar, hänsyn får inte tas på så sätt att endast närproducerade varor eller tjänster från leverantörer på orten kan komma i fråga för kontraktet. Om det däremot är varans eller tjänstens egenskaper, till exempel krav på att köttet ska vara producerat på ett sätt så att svensk djurskyddslagstiftning efterlevs som gör att köttet i praktiken endast kan levereras från Sverige, är sådana krav förenliga med upphandlingsregelverket, förutsatt att de är objektiva och förenliga med proportionalitetsprincipen.

Proportionalitetsprincipen innebär att kraven, kriterierna och villkoren i upphandlingen ska vara rimliga i förhållande till det som upphandlas. Kraven ska vara både lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet med upphandlingen. Om det finns flera alternativ bör den upphandlande myndigheten eller enheten välja det alternativ som är minst belastande för leverantörerna. I Food-for-life konceptet skulle det eventuellt gå att motivera att kommunen ställer krav på att producenterna måste finnas inom en viss radie från Linköpings kommun för att brukarna (förskolor, skolor och boenden) ska ha möjlighet att göra studiebesök som en del i verksamheten. Detta skulle visserligen innebära en begränsning av den fria rörligheten av varor och tjänster (icke-diskriminering), men skulle då eventuellt kunna motiveras av att det är absolut nödvändigt för att uppnå syftet med studiebesöken. Huruvida detta skulle hålla i en eventuell domstolsprövning är svårt att bedöma. Det finns en uppenbar risk att domstol skulle bedöma att detta går att lösa på ett mindre ingripande sätt (studiebesök kan ju ske utan att kommunen själva upphandlat just aktuell producent).

En annan risk att ta hänsyn till är att säkerställa de volymer kommunen efterfrågar och att dessa leveranser kan ske hela året. Kommunen arbetar idag aktivt med att identifiera områden där kommunens behov kan säkerställas av lokala leverantörer/producenter. I de fallen sker separata upphandlingar för att möjliggöra för lokala leverantörer att lämna anbud. Exempelvis Skalad potatis, färskt fläskkött, färskt nötkött, charkvaror etc. Med resultatet att kommunen idag har flera lokala leverantörer/producenter. I upphandlingen kan kommunen alltså medvetet jobba för att möjliggöra lokala leverantörer, men det går inte garantera ett sådant utfall på grund av LOU. Idag har kommunens krav i

upphandlingarna resulterat i att kommunen har svensk kyckling, griskött, mjölk, ägg och till viss del även nötkött i kommunens ramavtal.

Avslutningsvis är det enligt skollagen (2 kap 9 §) varje rektor som leder det pedagogiska arbetet vid skolan. Därmed är det också upp till rektorn att bestämma om konceptet Food-for-life är en pedagogik som lämpar sig på aktuell skola.

Ekonomiska konsekvenser

Minskad konkurrens skulle sannolikt fördyra livsmedelskostnaderna. Dock är det svårt att uppskatta omfattningen.

Kommunala mål

Kostnadseffektiv verksamhet

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Jämställdhetsanalys bedöms inte nödvändigt i detta ärende.

Samråd

Samråd har skett med Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen, Social- och omsorgsförvaltningen samt med Kost och restaurang, Leanlink som tillstyrker förslag till beslut.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Klicka här för att ange text.

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige
Motionären
Upphandlingsstrateg, Daniel Czitrom